

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

בפני בפני כב' השופט הבכיר, רמזי חדיד

התובעים:

- 1.אלי ביטרמן
- 2.אלי ביטרמן עיבוד מתכות בע"מ
- ע"י ב"כ עוה"ד ליטל אשד

נגד

הנתבעת:

- ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ
- ע"י ב"כ עוה"ד רועי גמליאל

פסק דין

מבוא ועובדות מוסכמות:

1. בפני תביעה כספית בעילה חוזית, לפיה התובעים מבקשים לחייב את הנתבעת בתשלום סך של 972,200 ₪.

2. תובע 1, מר אלי ביטרמן, הוא הבעלים של נתבעת 2, חברת אלי ביטרמן עיבוד מתכות בע"מ, חברה פרטית העוסקת בתעשיית המתכת.

הנתבעת, חברת ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ, הינה חברה פרטית העוסקת בשיווק ומתן שירות למכונות תעשייתיות בתחום המתכת, הפח והזיווד האלקטרוני. מנהל הנתבעת והרוח החיה בהתקשרות נשוא התביעה כמפורט בהמשך, הוא מר גיל ברוך (להלן: "גיל").

3. ביום 26.08.2020 נערך ונחתם בין התובעים, או מי מהם, לבין הנתבעת, הסכם, לפיו התחייבה האחרונה לספק מכונת כיפוף מתוצרת חברת Primapress (להלן: "ההסכם", "המכונה" ו-"היצרן", בהתאם). ואלה הם עיקרי ההסכם:

א. מחיר המכונה הינו \$ 45,000 (דולר ארה"ב) ומע"מ עליו. סכום זה נקבע לאחר קיזוז שווי מכונת ניקוב ישנה של התובעים שהתחייבו להעבירה לנתבעת (להלן: "מכונת הניקוב") והנחה בסך של \$ 12,000. יצוין כי בין הצדדים מחלוקת ביחס לקיזוז עבור מכונת הניקוב ממחיר המכונה, ועל כך יפורט בהמשך.

ב. במעמד חתימת ההסכם התובעים, או מי מהם, ישלמו לנתבעת מקדמה על חשבון התמורה בסך של 60,000 ₪ ומע"מ עליו, ובסה"כ 70,200 ₪ (להלן: "המקדמה"), וכך אכן היה, והיתרה תשולם עם הגעת המכונה לנמל אשדוד.

ג. ביחס למועד אספקת המכונה, נרשם בהסכם בכתב-יד כדלקמן: "10.10.2020 המכופפת מותקנת אצלי ומוכנה לעבודה".

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

- ד. תחת סעיף "הובלה" נרשם: "FOB Shanghai" ואשר משמעותו כי הרוכש נושא בעלות הובלת המכונה מנמל שנגחאי בסין ועד לכתובת העסק של התובעים.
4. זמן קצר לאחר חתימת ההסכם ותשלום המקדמה, הודיעה הנתבעת לתובעים כי מטעמים הקשורים ביצרן לא ניתן לספק את המכונה, והיא הציעה לספק להם מכונה אחרת מתוצרת חברת "Lzk" הסינית (להלן: "המכונה החלופית"). בנדון התנהל מו"מ בין הצדדים ובמסגרתו שלח גיל לתובע ביום 08.12.2020 הצעת מחיר בצירוף פרופורמה של המכונה החלופית (להלן: "הצעת המחיר"), ובהמשך, בחלוף כחודשיים ובד בבד עם הודעתו כי המכונה החלופית מוכנה להובלה מסין, הוא שלח ביום 18.02.2021 לתובע ולבנו מר ישראל (להלן: "ישראל") טיוטת הסכם לחתימה (להלן: "טיוטת ההסכם").
- בהערת אגב יצוין כי גיל שלח לתובע ולבנו ישראל טיוטת הסכם קודמת מיום 17.02.2021 אולם היא לא הוגשה כחלק מראיות הצדדים.
5. משלא הגיעו הצדדים לעמק השווה ביחס למכונה החלופית, רכשו התובעים ביום 12.04.2021 מכונת כיפוף מחברת "שחר טרייד בע"מ" והיא סופקה להם בחלוף כ-3 חודשים – יולי 2021.
6. התובעים פנו לנתבעת בדרישה להשבת המקדמה, לרבות במכתב התראה של בא כוחם מיום 27.04.2021, אולם דרישתם לא נענתה. מכאן התביעה.
- טענות הצדדים בתמצית:**
7. לטענת התובעים, המחיר ההתחלתי של המכונה עמד על סך של 87,000 \$ ומע"מ עליו. בין הצדדים הוסכם לקזז מהסכום הנ"ל 30,000 \$ עבור מכונת הניקוב שהתובעים התחייבו להעביר לנתבעת וכן ניתנה הנחה בסך של 12,000 \$, ולפיכך היה על התובעים לשלם לנתבעת עבור המכונה סך של 45,000 \$ ומע"מ עליו, כולל המקדמה. כן טענו התובעים כי הנתבעת הפרה את ההסכם משביטלה אותו על דעתה ובאופן חד צדדי ולפיכך הם זכאים להשבת המקדמה וחייב הנתבעת בפיצוי עבור הנזק שנגרם להם בעקבות הביטול.
- ביחס למכונה החלופית נטען כי גיל הבטיח לתובעים כי היא תהיה טובה יותר מהמכונה ותסופק באותם תנאים שנקבעו בהסכם. על אף זאת, התובעים התבקשו לשלם עבור המכונה החלופית מחיר גבוה יותר ובעקבות מו"מ שהתנהל בין הצדדים, הם הסכימו לשלם סכום נוסף של 5,000 \$ ובכך מחיר המכונה החלופית עלה ל-50,000 \$ ומע"מ עליו. בכך לא שגיא, גיל ניהל את המו"מ לרכישת המכונה החלופית בהעדר תום לב, הטעה את התובעים והסתיר מהם מידע מהותי ביחס לתנאי העסקה המוצעת. הדברים באו לידי ביטוי בהמצאת טיוטת ההסכם באיחור, ומשנחשפו התובעים לתנאות שבה, התגלה להם כי מצבם הורע לא רק ביחס למחיר המכונה החלופית אלא גם כן בכל אלה:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

- א. בהתאם להסכם התחייבו התובעים לשלם את יתרת תמורת המכונה עם הגעתה לנמל אשדוד, בעוד כי בטיוטת ההסכם נקבע כי עליהם לשלם את יתרת התמורה כאשר המכונה החלופית נמצאת בידי היצרן הסיני, וכתנאי לשינוע והובלה לישראל.
- ב. תחת קיזוז סך של \$ 30,000 ממחיר המכונה עבור מכונת הניקוב, בס"ק 1.6. לטיוטת ההסכם נקבע כדלקמן: **"לאור העובדה כי לא ניתן להפעיל את מכונת הניקוב... מכונה המהווה חלק מהתמורה, בגין רכישת המכונה החדשה... מתחייבת א.ב. (התובעת – ר.ח.) כי המכונה הינה תקינה ועובדת, ובמידה כי היא אינה עומדת בדרישות אלו, תוחזר המכונה לידי א.ב. ו-LTC (הנתבעת – ר.ח.) תזוכה בסך של 40,000 ₪ + מע"מ מ-א.ב."**
- ג. במו"מ לקראת חתימת ההסכם ובהסכם גופו, לא העלתה הנתבעת כל דרישה כי התובעים יישאו בעלות הובלת המכונה מנמל שנגחאי בסין לעסק של התובעים, וממילא הם לא הסכימו לשאת בעלות זו. אמנם נכון, בהסכם נרשם "FOB Shanghai", אולם משמעות המונח לא הייתה מובנת לתובעים וגיל לא נתן להם כל הסבר בנדון. והנה, בס"ק 2.1 לטיוטת ההסכם, נרשם **"כמו שצוין בהצעת המחיר 0022 המאושרת ע"י א.ב. וחברת LTC, עלויות השילוח בתנאי FOB, משמע עד שנגחאי חלות על חברת LTC והשילוח הימי/היבשתי לישראל הינו באחריות חברת LTC אך על חשבון א.ב."**, ובכך נודע לתובעים, לראשונה, כי הם נדרשים לשאת באותה עלות.
- בנסיבות העניין, התובעים לא הסכימו להרעה בתנאי ההתקשרות עם הנתבעת, ולפיכך לא התגבשה כל הסכמה מחייבת בין הצדדים ביחס למכונה החלופית.
8. סכום התביעה – 972,000 ₪ - מורכב מראשי הנזק הנתענים להלן:
- א. סך של 70,200 ₪ עבור השבת המקדמה. בנידון, התובעים מפנים, בין היתר, לעובדה כי הנתבעת לא הציגה כל אסמכתא לתמיכה בטענתה כמפורט בהמשך, כאילו היא העבירה את המקדמה ליצרן המכונה או ליצרן המכונה החלופית.
- ב. סך של 702,000 ₪ עבור אובדן רווח לפי תעריף של 100,000 ₪ ומע"מ עליו לחודש למשך 6 חודשים, וזאת מהמועד המוסכם לאספקת המכונה, 10.10.2020, ועד למועד הזמנת המכונה מחברת "שחר טרייד".
- ג. סך של 180,000 ₪ עבור פיצוי מוסכם בשל עיכוב באספקת המכונה במשך 6 חודשים (להלן: **"הפיצוי המוסכם"**). בנידון נטען כי אשתו של התובע, גבי מרים (להלן: **"מרים"**), התנתה את ההתקשרות בהסכם בהתחייבות הנתבעת לשלם קנס יומי בסך של 1,000 ש"ח עבור ה איחור באספקת המכונה. גיל הסכים לאותה דרישה,

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

מרים רשמה בכתב יד בהסכם תנייה בהתאם והצדדים חתמו עליו במשרדי התובעת.
לאחר חתימת ההסכם, גיל ביקש מהתובע כוס קפה וכל הצדדים, למעט גיל, יצאו
מהמשרד כאשר מסמכי ההסכם הונחו על השולחן. בהמשך, התובע אסף את מסמכי
ההסכם ותיק אותם מבלי לשים לב כי המסמך בו נכללה התחייבות הנתבעת
לתשלום פיצוי מוסכם נעלם כלא היה וניסיונות התובעים לאתרו לא צלחו.

ד. סך של 20,000 ₪ פיצוי עבור עוגמת נפש.

9. בסיכומיה העלתה הנתבעת שתי טענות מקדמיות. האחת, היעדר יריבות בינה לבין התובע
שכן ההתקשרות נשוא התביעה הייתה רק עם התובעת. השנייה, תפקידה של הנתבעת הוא
לתווך בין יצרן המכונה לבין לקוח הקצה – התובעת במקרה דנן. לפיכך, לא מוטלת על
הנתבעת אחריות להפרת ההסכם על-ידי היצרן והתנערותו מהעסקה, כפי שהיה במקרה דנן
וכמפורט בהמשך.

לגוף העניין טענה הנתבעת כי סמוך לאחר חתימת ההסכם, היא העבירה את המקדמה ליצרן
אולם הנ"ל טען כי נפלה טעות במחיר המכונה והוא ביקש תוספת תשלום שלא סוכמה מראש.
הנתבעת לא הסכימה לדרישה הנ"ל ולפיכך היא ביטלה את ההתקשרות עם היצרן והמקדמה
הוחזרה אליה. בנסיבות העניין, הנתבעת העלתה בפני התובעים שתי אופציות חלופיות:
השבת המקדמה לידיהם או רכישת המכונה החלופית שהינה טובה יותר אך מבלי להבטיח כי
תהיה בעלות דומה. התובעים קיבלו הסבר מפורט ומנומק ביחס למכונה החלופית, נשלחה
להם הצעת המחיר בצירוף הפרופורמה של אותה מכונה ולאחר מו"מ בין הצדדים סוכם
להזמין את המכונה החלופית במחיר של \$ 58,500 (לאחר הנחה של \$ 10,000). לאור הסיכום
הנ"ל, הנתבעת הזמינה את המכונה החלופית והעבירה ליצרן המכונה את המקדמה. בהמשך,
אותו יצרן הודיע לנתבעת על סיום יצור המכונה אולם משמסרה האחרונה מידע זה לתובע
ול ישראל והיא ביקשה תשלום יתרת התמורה, התובעים ביקשו להעמיד את מחיר המכונה
החלופית על סך של \$ 45,000 (כולל המקדמה) ואף הוסיפו והעלו טענות ביחס לזיכוי עבור
מכונת הניקוב והוצאות ההובלה. הנתבעת ניסתה לבוא לקראת התובעים באמצעות הקטנת
העמלה המגיעה לה, אולם התובעים גילו עקשנות וסירבו לקבל את ההצעה. במקביל, יצרן
המכונה החלופית דרש מהנתבעת השלמת התמורה המגיעה לו ובהמשך הוא הודיע לנתבעת
כי ההתקשרות ביניהם תבוטל והמקדמה לא תוחזר ככל ודרישתו לא תיענה, וכך אכן היה.

לאור גרסתה העובדתית הנטענת לעיל, הוסיפה הנתבעת וטענה כי העסקה לרכישת המכונה
נבלעה בתוך העסקה שסוכמה בין הצדדים לרכישת המכונה החלופית, וכי התובעים חזרו
בהם, שלא כדיון, מאותו סיכום וזאת מטעמי כדאיות כלכלית.

10. הוסיפה הנתבעת וטענה כי התובעים אינם זכאים לסעד שהתבקש בתביעה, כולו או בחלקו,
היא מפנה לעובדה כי בפניות התובעים אליה עובר להגשת התביעה, לרבות במכתב ההתראה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

של בא כוחם, הם לא העלו כל דרישה למעט השבת המקדמה. הנתבעת חולקת על טענות התובעים והראיות אשר הגישו, כמפורט בהמשך, ביחס להפסד הרווחים הנטען וכן היא מבקשת לדחות את דרישתם לתשלום פיצוי לא מימוני, מה גם ולטענתה עוגמת הנפש היו מנת חלקה בהתקשרות נשוא התביעה.

דיון:

11. טענותיה המקדמיות של הנתבעת, אם ביחס להיעדר יריבות עם התובע ואם ביחס לתפקידה כמתווכת בין יצרן המכונה לבין התובעת, ובהתאם לכך היעדר אחריותה, כביכול, לשינוי תנאי ההתקשרות על-ידי היצרן – טענות אלה לא עלו בכתב ההגנה אלא רק במסגרת סיכומי טענות הנתבעת במשפט. המדובר אפוא בהרחבת חזית האסורה בדין ומטעם זה, אין לקבל אותן טענות. הדברים הינם מקל וחומר ביחס לטענת היעדר יריבות עם התובע, שכן הנתבעת עצמה אינה יודעת להבחין בין התובעים. בנדון, די לעיין בטיטת ההסכם אשר שלחה התובעת לנתבעים, נספח 6 לתצהירי התובעים, ואשר בכותרתה נרשם שמה של התובעת ומתחתיו מספר תעודת הזהות של התובע.

לא רק זאת, בכתב ההגנה העלתה הנתבעת טענות שאינן מתיישבות עם טענותיה המקדמיות לעיל. אפרט להלן.

בסעיף 1 לכתב ההגנה, בפרק "עיקרי ההגנה", נרשם ביחס להזמנת המכונה, כדלקמן: **"ביום 26.08.2020, הזמינו התובעים מכונת כיפוף לפיה הצעת המחיר שסומנה 'ב' בכתב התביעה...".** הנה אם כן, שני התובעים, ולא רק התובעת, הזמינו את המכונה מהנתבעת. כמו כן, בסעיף 1 לכתב ההגנה בפרק "עובדות ההגנה", נרשם כדלקמן: **"נתבעת 2 (היא הנתבעת – ר.ח.) הינה חברה שהתאגדה כדין ועוסקת במכירה ותחזוקה של מכונות לייזר וכיוצ"ב - ...".** הנה אם כן, הנתבעת אינה עוסקת ב"תיווך" בין היצרן ובין לקוח הקצה, אלא היא במכירת מכונות, הוא הוא הכובע אשר לבשה בהתקשרות עם התובעים.

אני דוחה אפוא את טענותיה המקדמיות של הנתבעת.

12. משנדחתה טענת הנתבעת להיעדר אחריותה להתנהלות הנטענת של היצרן, ובהיעדר מחלוקת כי היא ביטלה באופן חד-צדדי ועל דעת עצמה את אותה ההתקשרות, אזי לאור טענות ההגנה במשפט, אין נפקות לגרסתה ביחס לנסיבות ביטול ההסכם. על אף זאת, יודגש כי טענת הנתבעת בנדון לא נתמכה בראיה כלשהי ולפיכך היא לא הוכחה כדבעי. יתרה מכך, בסעי' 2-3 בפרק "עיקרי ההגנה" ו-6-7 בפרק "עובדות ההגנה", טענה הנתבעת בכתב ההגנה באומרה:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

2" לאחר אישור ההזמנה ע"י גורם שלישי – היצרן, 'פרימה פרס' הודיע זה
האחרון, לאחר זמן קצר, כי נעשתה טעות בחישובי העלויות והם ביקשו
תוספות שלא סוכמו מראש.

3. הנתבעים ביטלו את ההזמנה לאחר הפגיעה באמון עם יצרן זה וכן בגלל אי-
הנכונות לפגוש את הצעת המחיר המעודכנת. הנתבעים נתנו לתובעים
אופציה לבטל את העסקה ולקבל חזרה את המקדמה (שהוחזרה לאחר
מספר שבועות מהיצרן 'פרימה פרס') או, לחלופין, להזמין מכונה בעלות
דומה מיצרן אחר.

...

6. מספר ימים לאחר העברת המקדמה, הודיעה חברת פרימה כי חלה טעות
בחישוב (וזאת אף על פי מכתב התחייבות מצידה, גם בהתייחס למחיר),
ומחיר הציוד התייקר כמו גם הובלה לנמל שנגחאי.

7. חברת ל.טי.סי. (התובעת – ר.ח.) לא קיבלה בהבנה את השינוי המשמעותי
ששינה את הנתונים באופן משמעותי, דרשה לבטל את העסקה ולהשיב
את כספי המקדמה".

עיננו הרואות כי לגרסת הנתבעת בכתב ההגנה, אין לתובעים כל חלק ונחלה בביטול ההסכם
הראשון והנתבעת היא זו שנקטה בצעד זה על דעתה, משיקוליה הבלעדיים, ומבלי לשתף את
התובעים בכך. והנה, בסעיף 5 רישא לתצהיר עדותו הראשית של גיל, מוצג נ/1, הוא שינה את
"המנגינה" וטען באומרו:

"לאחר אישור ההזמנה – היצרן 'פרימה פרס', הודיע זה האחרון לאחר זמן
קצר כי נעשתה טעות בחישובי העלויות והם ביקשו תוספות שלא סוכמו
מראש. התובעים טוענים כי לא שמעו ממני מה הסיבה לביטול חוץ מכך
שאין לי אמון ביצרן, אך זה לא נכון, שכן הדרישה הכספית לא התאימה
גם לתובעים אשר לא רצו לפגוש את המחיר המעודכן והנתבעת, בשל
ההנחות שנתנה והרווח המצומצם, לא יכלה לספוג עלויות נוספות".

ניסיונו של גיל לערב את התובעים בביטול ההסכם עם היצרן ובכך לנסות ולהטיל עליהם
אחריות לדבר, מהווה הרחבת חזית, מנוגד לגרסה שעלתה בכתב ההגנה ומכל מקום דינו
להידחות בהיעדר ראיה כלשהי. הדברים הינם מקל וחומר לאור העובדה כי הנתבעת לא
טרחו לפרט מהי תוספת המחיר שהתבקשה על-ידי יצרן המכונה כמו גם לאור העובדה כי
התובעים הסכימו להוסיף ולשלם עבור המכונה החלופית סכום נוסף של \$ 5,000.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

13. לאור האמור לעיל, משבחרה הנתבעת בביטול ההסכם על דעתה ומטעמים שלא הוכחו
במשפט, אזי מן הסתם יש לומר כי הביטול לא היה כדין והוא מהווה הפרה של התחייבויות
הנתבעת כלפי התובעים.

14. נשאלת כעת השאלה האם יש ממש בטענת הנתבעת כאילו הצדדים סיכמו ביניהם על רכישת
המכונה החלופית, ובהתאם לכך העסקה לרכישת המכונה נבלעה בסיכום הנ"ל.

15. כזכור, ההתקשרות לרכישת המכונה הייתה באמצעות הסכם בכתב המשקף את ההסכמות
אליהן הגיעו הצדדים. והנה, על אף כישלונה של הנתבעת בקיום התחייבותה בהסכם, או שמה
תאמר בשל אותו כישלון, היא נמנעה מלהעלות על הכתב מבעוד מועד, את כל תנאי
ההתקשרות ביחס למכונה החלופית, ותחת זאת היא בחרה בדרך פתלתלה תוך גילוי טפח
והסתרת טפחיים. בנידון, הסתפק גיל במשלוח הצעת המחיר והפרופורמה של המכונה
החלופית לישראל ביום 08.12.2020, ובהקשר זה הוא טען בתצהיר עדותו הראשית, כדלקמן.

"התובעים בחרו להזמין מיצרן אחר (Lzk) לאחר בדיקת פרופורמה למכונה
החלופית והטובה יותר, ובין הצדדים נערך סיכום חדש לעלויות ותנאים. יודגש כי
את הפגישה של ההתאמה וסיכום המחיר, היה מול הבן של התובע ישראל. נשלחה
פרופורמה על 68 אלף דולר ובישיחה טלפונית עם ישראל סוכם על הנחה של 10 אלף
דולר מהפרופורמה. יצאתי לדרך, שלחתי את המקדמה ליצרן החדש" (ההדגשה
אינה במקור – ר.ח.).

סתם גיל ולא פרט מהו תוכן ה-"סיכום חדש לעלויות ותנאים" אליו הגיע, כביכול, עם ישראל,
זאת למעט המחיר המוסכם הנטען, מתי נערך אותו סיכום, באיזה אופן ועוד. ודוק, סימני
השאלה ביחס לגרסתו העמומה הנ"ל של גיל, עולה גם כן מהעובדה כי מההתכתבויות שהיו
בינו ובין התובע ובינו ובין ישראל – נספחים 2-3 לתצהיר עדותו הראשית – אין זכר לסיכום
הנטען טרם מועד הוא שלח את הצעת המחיר לישראל וכן למשך מספר שבועות מאותו מועד.
הכיכד אפוא סוכם העלויות והתנאים ביחס למכונה החלופית ומה היה תוכנם – לנתבעת
הפתרונים.

16. בניסיון למלט את עצמו מהתמודדות עם טיוטת ההסכם, התעלם גיל בתצהיר עדותו הראשית
מראייה מרכזית זו, פשוטו כמשמעו. והנה, מסעיפים 7-8 לאותו תצהיר ומההתכתבויות בין
גיל לבין התובע ובינו לבין ישראל המצורפים אליו, עולה כי ביום 27.01.2021, בחלוף מספר
שבועות ממועד משלוח הצעת המחיר, הוא הודיע להם כי המכונה החלופית מוכנה למשלוח.
חשוב מכך, מאותן התכתבויות עולה כי גיל שלח לתובע טיוטת הסכם ראשונה ביום
17.02.2021 ובו ביום השיב התובע באומרו "לא אמרת לי שאתה לוקח את המכונה (מכונת
הניקוב – ר.ח.) ככה למה הכנסת בהסכם" וכן "ותרשום לי מתי המכונה אצלי מרגע
התשלום". בתגובתו להודעות אלה השיב גיל בו ביום באומרו "יכול לכתוב שאתה מתחייב

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

1 שהנקבת עובדת ואכתוב תאריך לאחר תשלום". כמו כן, מאותן הודעות עולה כי למחרת
2 היום, 18.02.2021, גיל שלח לתובע את טיוטת ההסכם באומרו "שולח לך במייל הסכם
3 מתוקן תחתום בבקשה ואעביר לסינים שנתחיל בהכנות למשלוח". והנה, בחלוף שבוע ימים,
4 25.02.2021, התובע הודיע לגיל "עזוב, אני יורד מזה".

5
6 מהאמור לעיל עולה תמונה עגומה לפיה הנתבעת ניסתה לכפות על התובעים מצב קיים
7 ולחייבם לרכוש את המכונה החלופית ולצורך כך היא נהגה בעמימות מכוונת ביחס לתנאי
8 העסקה ורק בדיעבד היא שלחה להם את טיוטת ההסכם. לא פלא אפוא כי המחלוקת בין
9 הצדדים צפה על פני השטח עם קבלת אותה טיוטה וזמן קצר לאחר קבלתה התובע הודיע
10 לגיל כי הוא "יורד" מהעסקה.

11
12 17. בסעיף 11-12 לכתב ההגנה טענה הנתבעת כי המחיר ההתחלתי של המכונה החלופית עמד על
13 סך של \$ 68,500 ולאחר ההנחה שניתנה המחיר הסופי עמד על סך של \$ 58,500, כל זאת ללא
14 זכר לעמדת התובעים לפיה הם הסכימו לשלם עבור המכונה החלופית סך של \$ 50,000, עמדה
15 אותה אישר גיל בסעיפים 7-8 לתצהיר עדותו הראשית. יחד עם זאת, בחקירתו הנגדית שב
16 גיל והעלה את הגרסה הנטענת בנדון בכתב ההגנה, וזאת ללא זכר לגרסת התובעים אותה
17 אישר בתצהירו. להלן אצטט:

18
19 "לאחר בדיקה שעשיתי בחו"ל מצאתי מכונה יותר טובה והתקשרתי אל אלי
20 וסיפרתי לו שיש מכונה יותר טובה, ומן הסתם יותר יקרה. הוא ביקש לשלוח
21 פרטים והוא ישב עם ישראל על הפרטים. הגעתי לפגישה, הסברתי לישראל
22 והסברתי לו איך המכונה שונה. שבוע לאחר מכן בשיחה טלפונית הוא ביקש הנחה,
23 סיכמנו על 58 וחצי אלף דולר במקום 68 וחצי אלף דולר. הזמנתי את המכונה
24 מכספי והתהליך של המכונה החל." (שם, עמ' 37 שורה 23 לפרוטוקול הדיון).

25
26 דומה כי דרכו הפתלתלה של גיל בניהול ההגנה במשפט הינה תמונת ראי לאופן בו הוא ניהל
27 את המו"מ עם התובעים לרכישת המכונה החלופית. לא פלא אפוא כי המו"מ בין הצדדים לא
28 הבשיל בסופו של יום להסכם מחייב.

29
30 18. בסעיף 5 סיפא לתצהיר עדותו הראשית טען גיל, באומרו: "הנתבעת נתנה לתובעים אופציה
31 לבטל את העסקה ולקבל חזרה את המקדמה ... או לחילופין להזמין מכונה בעלות דומה
32 מיצרן אחר". טיעון זה מתיישב עם גרסת התובעים, לפיה, לאחר ביטול ההסכם הנתבעת
33 הבטיחה לספק להם מכונה חלופית באותם תנאים שנקבעו בהסכם. נראה להלן כי הבטחות
34 הנתבעת לחוד ומציאות לחוד.

35
36 תוספת העלות עבור המכונה החלופית לא באה לידי ביטוי רק בתמורה הנוספת שהתובעים
37 הסכימו לשלם בסך של \$ 5,000, אלא גם לעניין הקיזוז עבור מכונת הניקוב. בנדון טענו

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

התובעים כי בהתאם להסכם יש לקזז ממחיר המכונה סך של \$ 30,000 עבור מכונת הניקוב, בעוד כי בסעיף 4 לתצהיר עדותו הראשית טען גיל, באומרו: "ביום 26.8.2020, הזמינו התובעים מכונת כיפוף לפי הצעת המחיר שסומנה 'ב' בכתב התביעה, תוך שהוסכם גם על מחיר זיכוי למכונה משומשת ותקינה בהיקף של 40,000 ש"ח.....". בחקירתו הנגדית נשאל גיל לעניין זה, ורק לאחר התפתלות הוא אישר את גרסת התובעים ביחס לסכום שיקוזז ממחיר המכונה עבור מכונת הניקוב, באומרו:

"ש. בסעיף 4 לתצהירך, אתה כותב שהסכמת לתת לתובע זיכוי למכונה

משומשת ותקינה בהיקף של 40 אלף ₪, כשאנו עדים בראשית הדרך

שההסכם מול פרימה הסכם ב-87 אלף דולר וניתנה להם הנחה של 30 אלף

דולר בגין מכונה משומשת. מה הגרסה הנכונה?

ת. אני מוכן לתת לך בידיים פתוחות את העסקה שאת מציעה כרגע. 87 אלף

דולר פחות 30 אלף דולר ומסירת המכונה במצב תקין.

ש. מציגה לך את הסכם הרכישה הראשון. נספח 5 לתצהיר התובעים. האם

הדברים שנכתבו בכתב יד בעמ' הראשון – עמ' 33, כתוב 87 אלף דולר עבור

המכונה, בכתב יד כתוב מינוס 30 אלף ובצד ימין כתוב שנתת עוד הנחה עד

שמגיעים לסכום של 45 אלף דולר.

ת. איפה את רואה כאן 45?

ש. מציגה לך.

ת. כן.

ש. ככה היה החישוב להגיע לתוצאה הסופית?

ת. זו התוצאה הסופית בעסקה הראשונה.

ש. אז אם כך, אכן הכנסת בשקלול המחיר בהסכם הראשון ירידה של 30 אלף

דולר ולא 40 אלף ₪ בגין מכונה ישנה?

ת. 30 אלף זו הערכה בגין מכונה ישנה.

ש. אז לא 40 אלף כפי שכתבת בתצהירך בסעיף 4.

ת. 87 אלף דולר זה מחיר המכונה. הם מוסרים לי את מכונת הניקוב במצב

תקין, אני מפחית בזיכוי 30 אלף דולר. הם מוסרים לי ומעבר לכך משלמים

עוד 57 אלף דולר" (שם, עמ' 35-36 החל משורה 26 לפרוטוקול הדיון).

בהמשך חקירתו, שוב לאחר התפתלות, אישר גיל את המובן מאליו, והודה כי הכניס לטיוטת

ההסכם תנייה חדשה ביחס לתקינות מכונת הניקוב (שם, עמ' 37 שורה 5 לפרוטוקול הדיון),

והוא נימק זאת באומרו: "בהסכם הראשון לא עלה בדעתי שמישהו ימסור מכונה לא

תקינה. אחר כך כשראיתי את המכונה, ביקשתי לבדוק אותה על ידי טכנאי חיצוני, לא

הייתה הסכמה לבדיקה ולכן כתבתי שאני על חשבוני אבדוק אותה ותהיה לי אופציה

להחזיר אותה." (שם, עמוד 37, שורה 9 לפרוטוקול הדיון). הנה אם כן, בניגוד למוסכם

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

ומשיקולי כדאיות של הנתבעת, גיל ניסה לשנות באופן מהותי את הסכמות הצדדים לעניין מכונת הניקוב, ניסיון שנדחה, יש לומר בדיון, על ידי התובעים.

19. בחקירתו הנגדית נשאל התובע ביחס למונח "FOB Shanghai", והוא השיב באומרו:

ש. כתוב באנגלית fob Shanghai אתה לא קורא אנגלית?

ת. לא.

ש. הבן שלך קורא אנגלית?

ת. כן.

ש. אשתך?

ת. כן. בהסכם השני שהוא נתן לנו לגבי המכונה השנייה זה היה כתוב בעברית.

ש. אם הסיכום הוא אספקה בבית העסק למה לא דאגת שזה יצוין?

ת. ככה הוא אמר, זה אצלך מותקן מורכב ואתה תקבל הדרכה עד שתתחיל לעבוד. אני לא חשבתי, אתה עובד עם בן אדם שאומר שזה יהיה אצלך מותקן ועם כל הספקים זה עובד ככה, זה לא משהו חדש. עם כל הספקים שקונים את המכונות האלה זה ככה אני לא חשבתי שזה לא כולל הובלה, אני גם לא ידעתי כמה זה הובלה." (שם, עמוד 8 שורה 2 לפרוטוקול הדיון).

גם ישראל נשאל לאותו עניין, והוא השיב באומרו: "אנחנו לא מתעסקים בזה, אני סוגר עם יבואן של מכונות שיביא את המכונה אליי. בשיח שהתנהל בעל פה ההסכמה הייתה כמו שהוספנו את השורה שהמכופפת מותקנת אצלי ומוכנה לעבודה. אנחנו לא יודעים מה זה fob shanghai ובהסכם השני אתה רואה שהוא רשם את סעיף ההובלה בעברית ואז יש הסבר מה זה אומר. מפנה לנספח 6" (שם, עמוד 18, שורה 19 לפרוטוקול הדיון).

הנה אם כן, התובעים לא ידעו ולא הבינו מה משמעות המונח "FOB Shanghai". כמו כן, גיל לא טען בתצהירו כאילו הסביר לתובע או למי מטעמו משמעות מונח זה או הבהיר להם כי עלות ההובלה מנמל שנחאי בסין לכתובת העסק שלהם בישראל מוטלת עליהם. אמנם נכון, טענה זו עלתה בחקירתו הנגדית של גיל (שם, עמוד 39, שורה 13 לפרוטוקול הדיון), אולם לא מצאתי לתת אמון בטיעון זה, לא רק מהטעם כי מדובר בטענה כבושה, אלא גם מאחר ונושא זה היה באותם מועדים כה אקוטי כפי שהעיד גיל בעצמו, ולו אמת בפיו, מצופה ממנו כבעל הניסיון והידע בתחום כי ישקף את העניין באופן ברור לכל הדיוט במסגרת ההסכם.

יוצא אפוא כי מעבר לתוספת המחיר שהתובעים התבקשו לשלם עבור המכונה החלופית ושינוי התנאים לרעתם ביחס לקיזוז עבור מכונת הניקוב, הנתבעת ביקשה להעמיס עליהם את הוצאות ההובלה, כל זאת כאשר להבנתם אותן הוצאות כלולות במחיר.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

במאמר מוסגר יצוין כי משביטלה הנתבעת על דעתה ובאופן חד צדדי את ההסכם ולא העלתה הצעה דומה לרכישת מכונה חלופית, אם לעניין המחיר ואם לעניין תנאי הקיזוז עבור מכונת הניקוב, הרי זכותם של התובעים לא להתקשר עמה בהסכם חדש, אף ללא כל קשר למחלוקת בין הצדדים לעניין הוצאות ההובלה.

20. סעיף 1 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת החוזה) תשל"א-1971 (להלן: **"חוק החוזים תרופות"**), מגדיר את המונח "הפרה" כ-**"מעשה או מחדל שהם בניגוד לחוזה"**. למותר לציין כי ביטול ההסכם על ידי הנתבעת ומשיקוליה (שלא התבררו) ואי קיום ההתחייבות שנקבעה בו - אספקת המכונה - מהווה הפרה של ההסכם. העובדה כי הנתבעת ניסתה לשווק לתובעים את המכונה החלופית תוך הצגת מצג שווא כאילו מדובר בעלויות דומות, העיכוב בחשיפת תנאי ההתקשרות ביחס לאותה מכונה וניסיונה להטיל עליהם התחייבויות נוספות שלא נכללו במסגרת ההסכם, כל אלה מבליטים את חוסר ההגינות של הנתבעת ומאירים באור חמור יותר את הפרת ההסכם.

סעיף 2 לחוק החוזים תרופות קובע מנעד תרופות להן זכאי הנפגע מהפרת החוזה, ולפיו: **"הופר חוזה, זכאי הנפגע לתבוע את אכיפתו או לבטל את החוזה, וזכאי הוא לפיצויים, בנוסף על כל אחת התרופות האמורות או במקומן, והכל על פי הוראות חוק זה"**.

קמה הפסוקה בנידון.

21. כאמור, משהופר החוזה, זכאי הצד הנפגע, בין היתר, לבטלו, וכך אכן פעלו התובעים במקרה דנן. בנסיבות העניין קמה לתובעת זכות ההשבה כקבוע בס"ק 9(א) לחוק הנ"ל, הוא הרלוונטי לענייננו, ולפיו: **"משבוטל החוזה, חייב המפר להשיב לנפגע מה שקיבל על פי החוזה ..."**. יוצא אפוא כי על הנתבעת להשיב לתובעים את המקדמה אשר קיבלה על חשבון מחיר המכונה.

בהקשר זה יודגש כי משבאתי לכלל מסקנה, לפיה לא התגבש הסכם מחייב ביחס למכונה החלופית, אזי אין נפקא מינא באם אכן הנתבעת העבירה ליצרן המכונה הנ"ל את המקדמה ובאם הוא סירב להשיב אותה לנתבעת לאחר ביטול ההזמנה, אם לאו. על אף זאת יצוין כי למעט מכתבו של היצרן הנ"ל מיום 29.4.21, נספח 4 לתצהירו של גיל, לא צורפה כל אסמכתא בנדון. ודוק, המכתב הנ"ל מופנה לגיל והוגש באמצעותו ולא באמצעות מי שערך אותו, ולפיכך הנתבעת לא הוכיחה את תוכנו. לדברים משנה תוקף לאור העובדה כי בדיון המקדמי שהתקיים בתביעה העלה בית המשפט את התהייה ביחס להעדר כל אסמכתא לעניין העברת המקדמה ליצרן המכונה החלופית ועל אף זאת הנתבעת לא הגישה ראיה מספקת בנדון ובתצהירו לא העלה גיל כל נימוק למחדל זה. בנסיבות העניין, אין לקבל את טענת הנתבעת בסיכומיה כאילו היא נמנעה מהגשת ראיותיה לעניין העברת המקדמה ליצרן כדי להימנע

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

מחשיפת סודות מסחריים, לא רק מהטעם כי מדובר בטענה כבושה, אלא גם מאחר והיא אינה משכנעת בעיניי.

העולה מן המקובץ - התובעים זכאים להשבת המקדמה בסך של 70,200 ₪. סכום זה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד תשלום המקדמה לנתבע, 26.08.2020, ועד להיום מגיע לסך של 84,200 ₪.

22. בסעיף 10 לחוק החוזים תרופות נקבע כדלקמן: **"הנפגע זכאי לפיצויים בעד הנזק שנגרם לו עקב ההפרה ותוצאותיה שהמפר ראה אותו או שהיה עליו לראותו מראש, בעת כריתת החוזה כתוצאה מסתברת של ההפרה."**

ב-ע"א 7302/96 בנק המזרח המאוחד בע"מ נ' נ. לילוס, פד"נה (3)(200) נפסק ביחס למטרת הפיצויים, כדלקמן: **"מטרת הפיצויים היא להעמיד את הצד הנפגע באותו מצב בו היה נתון אילו החוזה קיים. זהו העיקרון הגדול של השבת המצב לקדמותו ... 'המצב הקודם' לעניין הפרת החוזה הוא בראש ובראשונה המצב בו היה נתון הצד הנפגע אילו החוזה קיים ... פיצוי זה הוא על הפגיעה באינטרס הציפייה ... מכוחו זכאי הצד הנפגע לקבל פיצוי בגין הרווח שנמנע ממנו."** (שם, פסקה 11).

כמו כן, לאור לשון הוראת החוק כמצוטט לעיל, נפסק ב-רע"א 3688/20 דרך ארץ היווהז (1997) בע"מ נ. שלמה כתרנאן (פורסם בנבו), ביחס ליסודות הסעד וחובת ההוכחה, כדלקמן:

"... זכאות הנפגע לפיצוי בגין הפרת חוזה מותנית בהתקיימות 3 יסודות מצטברים: נזק; קשר סיבתי עובדתי בין ההפרה לנזק; וצפייתו בפועל או בכוח של המפר, בעת כריתת החוזה, את קרות הנזק ותוצאה מסתברת של ההפרה ... זאת ועוד, הלכה היא שהנטל רובץ לפתחו של הנפגע, 'להוכיח כי הפרת החוזה גרמה לו לנזק, שהוא נזק שבעת כריתת החוזה ניתן היה לצפותו כתוצאה מסתברת של ההפרה' ..."

וגם זאת, אמנם נכון בית המשפט מוסמך לפסוק פיצוי בעד נזק על דרך האומדנה, אולם, מדובר בחרג לכלל החל מקום שבו מטעמים שאינם תלויים בצד הנפגע מהפרת החוזה, לא ניתן להוכיח באופן מדויק את גובה הנזק, אף כי הוכח קיומו (ר' ע"א 355/80 אניסמוב בע"מ נ. מלון טירת בת שבע בע"מ פדי ל"ה(2), 800, 809, ע"א 294/92 דרוק נ. אליאס אן פדי מ"ז(3), 22, 34, ע"א 153/04 רבינוביץ נ. רובנבוים וכן ע"א 1203/13 ווס שובר נ. ארט אופק בע"מ (פורסמו בנבו)).

מן הכלל אל הפרט.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

23. לתמיכה בטענתם להפסד רווחים בעקבות ביטול ההסכם, צירפו התובעים כנספח ו' לכתב התביעה אישור רואה החשבון מטעמם, מר אבינועם משה (להלן: "מומחה התובעים"), לפיו:

"כרואה חשבון של ביטרמן אליהו הנני לאשר כי על פי היקף ההזמנות בעסק, לפי דרישת לקוחות ולפי הערכת הנהלת העסק, הפעלת מכונת כיפוף 4 מ' חדשה בעסק עשויה להגדיל את המחזור הכספי של העסק בכ-100 אלף ₪ לפני מע"מ בחודש" (ההדגשה אינה במקור - ר.ח.).

בדיון המקדמי שהתקיים בתביעה הופנתה ב"כ התובעים להבדל שבין מחזור כספי, אליו התייחס מומחה התובעים במכתבו לעיל, לבין אובדן רווח באותו סכום כפי שנטען בכתב התביעה. בתשובה לכך הודיעה ב"כ התובעים כי ניתן להגיש מסמך להוכחת ההפסד הנטען בתביעה. והנה, במסגרת ראיותיהם הגישו התובעים את חוות דעת של המומחה מטעמם, מוצג ת/4, ובעמוד 3 לחוות הדעת נאמר כדלקמן: "בעל החברה מסר לי כי בשל הסתמכותו על קבלת מכונת הכיפוף הראשונה לקראת חודש אוקטובר 2020, החברה התחייבה לביצוע עבודות מתכת רבות, כשבפועל החברה לא קיבלה את המכונה ונוצר לחץ/עיכובים רבים בעמידה בזמנים". טיעון זה תואם לנטען בסעיפים 27 ו-29 לתצהיר התובע, ולפיהם:

"27. אציין כי המפעל שלנו עוסק בייצור מתכת, עבודה שמבוצעת בעזרת מכונת כיפוף. לאור אי קבלת המכונה, משך חודשים רבים, נגרם לנו נזק כלכלי רב שבה לידי ביטוי בהפסד עסקאות, האטה ועיכובים בעבודות שכבר הוזמנו לאחר חתימת ההסכם.

...

29. בפועל, בעקבות אי קבלת המכונה במועד הקבוע לא התאפשר לבצע את העבודות בהיקף שציפינו לבצע וכפי שהתחייבנו כלפי לקוחותינו. ההפסד הוערך על ידי הרואה חשבון של החברה בחוות דעת מטעמו." (ההדגשות אינן במקור - ר.ח.).

סתם התובע ולא פירט מי הם אותם לקוחות אשר כביכול הזמינו עבודות אצל התובעת שלא ניתן היה לבצעם בשל ביטול ההסכם והוא אף לא הציג ולו בדל ראיה בנידון. כמו כן, התובעים לא טרחו להזמין מי מאותם לקוחות על מנת לתמוך בטענותיהם במשפט. התובע נשאל לעניין זה בחקירתו, אולם תשובתו לא הייתה משכנעת וממנה אף עולה כי ברשות התובעים ראיות ביחס לעבודות שהוזמנו ובוטלו, כביכול, בשל ביטול ההסכם. להלן אצטט:

"ש. למה לא הראית לנו בתצהיר את כל העבודות שנאצלת לעצור ולא לקבל?
ת. איך אני יכול להראות? אם אנשים באים אני אומר להם שאני לא יכול לבצע והם הולכים למישהו אחר. זה לא הזמנות שאני מקבל לעוד שנה, זה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

1 אנשים שנכנסים לבית העסק ורוצים את השירות ואם אני לא יכול לתת

2 להם את השירות, אז זה אומר שאני לא יכול.

3 ש. אנשים באים לבית העסק ומבקשים סחורה או שהם מבקשים הצעות

4 מחיר בפקס, במייל?

5 ת. גם וגם.

6 ש. אם למשל כליל תעשיות היו רוצים להזמין ממך הזמנה גדולה, הנציג

7 שלהם היה בא או שהם היו שולחים דרישה להצעה מחיר?

8 ת. יכולים גם לשלוח ויכולים להגיע לבית העסק.

9 ש. כלומר מדברין אני מבין שהיו לכם הזמנות שהתקבלו בפקס או במייל

10 במשרד ולא בוצעו מפאת אי יכולת לבצע?

11 ת. יכול להיות שגם היו כאלה, אני לא זוכר. יכול להיות שאת אלה כן עשינו

12 ואת אלה שבאו אלינו לא עשינו. " (שם, עמוד 9 שורה 14 לפרוטוקול הדיון).

14 גם ישראל, בנו של התובע, המועסק כמהנדס בעסק של התובעים, התחמק ממתן תשובות

15 לעניין ההפסד הנטען בעקבות ביטול ההסכם, והעיד באומרו:

17 ש. "אתם טוענים שכל חודש מכונה כזו שלא עבדה במפעל אתם מפסידים מאה

18 אלף שקלים, נכון?

19 ת. לפי העדות של רה"ח.

20 ש. רה"ח צודק, הוא קיבל את הנתונים מכם.

21 ת. אני לא נכנס איתו למספרים האלה, כמו שאני לא נכנס בעבודה של עוה"ד

22 ליטל בתחום שלה. " (שם, עמוד 17 שורה 25 לפרוטוקול הדיון).

24 עינינו הרואות שעל אף טענת התובע בחקירתו כי יש ברשותו הזמנות אשר בוטלו בעקבות

25 ביטול ההסכם, הוא נמנע מהגשתם כחלק מהראיות במשפט. יתרה מכך, מעדויות התובע,

26 ישראל ומומחה התובעים עולה כי מחד גיסא האחרון מבסס את חישוביו להפסד רווח נטען

27 על סמך נתונים שנמסרו לו על ידי התובע, אך מאידך אין בחוות דעתו או בראיות התובעים

28 כל פירוט או אסמכתא בנידון.

30 24. זאת ועוד, כאמור ממכתב מומחה התובעים המצורף לכתב התביעה, עולה כי המחזור החודשי

31 של התובעים הינו בסך של 100,000 ₪, רכיב אשר הפך להיות בכתב התביעה להפסד רווח.

32 והנה, בחוות דעת מומחה התובעים אשר הוגשה לאחר שביהמ"ש העיר לעניין זה בדיון

33 המקדמי שהתקיים בתביעה, נקבע כאילו המחזור החודשי של התובעים הינו 110,000 ₪

34 ומתוכו נגזר הפסד רווח נטען בסך של 94,000 ₪. מומחה התובעים נשאל לעניין זה, והוא

35 השיב באומרו:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

ש. לשאלת ביהמ"ש - אתה יודע להבהיר את השוני בין המכתב לבין חווה"ד

שמדברת על 94 אלף ₪ הפסד? אם נסתכל בעמ' 21 בחווה"ד, סך אובדן

רווח בחודש זה 94 אלף ₪. שם דובר על מחזור הכנסות של 100 אלף ₪,

שזה הפרש של 6,000 ₪. אלא אם תגיד לנו שבסך הכל, המכונה הזו,

ההוצאות וכל מה שמסביב, זה רק 6,000 ₪ - אז אני רוצה להבין איך ה-

100 אלף ₪ הפכו להיות 94,000 ₪ רווח לחודש.

ת. מוסבר באותה עמודה ההוצאות, הפער הוא 10,000 ₪ במחזור. המחזור

בעמ' 22 הוא 110,000 ₪ כאשר ההוצאה הנוספת של הפעלת עובד נוסף

היא 16,000 ₪ ו-110 פחות 16 נותן רווח של 94 אלף ₪.

ש. אז מה שאני מבין, המחזור הפך להיות 110 במקום 100?

ת. כן. " (שם, עמוד 30 שורה 7 לפרוטוקול הדיון)(ההדגשה במקור - ר.ח.).

הנה אם כן, בניסיון בלתי משכנע לבסס את ההפסד החודשי הנטען ולהתאים אותו ככל הניתן לסכום הנטען בכתב התביעה, מומחה התובעים הגדיל בחוות דעתו את המחזור החודשי אשר צוין במכתבו המצורף לכתב התביעה ב-10,000 ₪, וזאת מבלי להניד עפעף. למותר לציין כי אין להתייחס ברצינות לחוות דעת שכזו.

25. בחוות דעתו הוסיף מומחה התובעים וחישב הפסד רווח נטען על סמך תעריף לשעה שהתובעים גובים, כביכול, מלקוחותיהם. טיעון זה נסמך על חשבונית מס של ספק בשם משה פוקס פחחות בע"מ, ואשר בניגוד לאמור בחוות דעת התובעים היא לא צורפה אליה. כן הפנה מומחה התובעים בנדון לשתי הצעות מחיר של ספקי שירות זהה, והנה אחת מאותן הצעות אינה קריאה בעוד כי בשנייה התעריף הנקוב הינו 450 ₪ לשעה. המדובר אפוא במסד עובדתי לא מוכח ודליל ביותר שאין בו ולו ראשית ראיה לטענות התובעים להפסד רווח נטען. כמו כן, חישוב מומחה התובעים נסמך על הנחה בלתי מבוססת כאילו לתובעים היו הזמנות פוטנציאליות ליום מלא ולמשך מספר חודשים על בסיס התעריף הנטען.

26. ועוד נימוק להעדר היגיון בטיעוני התובעים והמומחה מטעמם להפסד הרווחים האמור.

מחוות דעת מומחה התובעים עולה כי הרווח בשנת 2020 הגיע לסך של כ-388,000 ₪, בעוד כי בשנת 2021 הוא ירד לסך של כ-367,000 ₪. נזכיר כי המכונה אשר רכשו התובעים בסופו של יום מחברת שחף טרייד בע"מ סופקה להם בחודש יולי 2021. בנסיבות העניין, לו אמת בפי התובעים והמומחה מטעמם, מצופה היה כי תחול עלייה ברווחים של העסק עוד בשנת 2021, ולא ירידה כפי שהיה בפועל. בחקירתו הנגדית נשאל התובע לענין זה והוא מסר השערה בלתי מבוססת באומרו: "כנראה שלקוחות שראו שאני לא יכול לייצר עבודה פנו למישהו אחר" (שם, עמוד 10 שורה 21 לפרוטוקול הדיון). יתרה מכך, בחקירתו הנגדית נשאל מומחה התובעים לאותו עניין ומתשובתו עולה כי הוא לא פוסל השפעתם של גורמים נוספים לירידה ברווחי התובעים. להלן אצטט:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

- 1 בעמ' 19 פסקה אחרונה לחוות דעתך, מקריא, תסביר איך זה מתיישב עם
2 העובדה שיש רק ירידה בהכנסות מ-2020 והלאה ?
3 ת. לא הבנתי את השאלה. כפי שאמרתי אני לא נמצא במפעל, אני מצביע על
4 השינוי בהכנסות כפי שאני רואה אותן כתוצאה מהניירת של חשבוניות
5 ההכנסה וההוצאות שמביאים למשרד שלי ואותם אני כולל בהנהלת
6 חשבונות.
7 ש. כלומר בהנהלת חשבונות שלך יש מסמכים שנוגעים ללחץ ועיכובים רבים
8 בעמידה בזמנים ?
9 ת. זה מידע שקיבלתי ממנהלי החברה, לא מהמשרד שלי.
10 ש. לשאלת ביהמ"ש, אתה אומר בעצם אני לא יודע מה הסיבה של עלייה או
11 ירידה בהכנסות או ברווחים של התובעת בתקופה שאני בדקתי, אני רק
12 משתף (צ"ל משקף – ר.ח.) מצב קיים מתי שיש עליה ומתי שיש ירידה ?
13 ת. זה הנתונים היבשים אותם משלבים בתוך מידע שאני מקבל גם ממנהל
14 החברה אלי ואותם אני שיתפתי בחווה"ד שבעצם זו סיבה, אני לא יודע
15 לומר אם זו היחידה, אך זו סיבה שהשפיעה על ההכנסות. אני מדבר על
16 היעדר המכונה.
17 ש. המשך – בתור רוה"ח של העסק הזה ועסקים נוספים בעיבוד תחום הברזל,
18 האם הייתה השפעה של תקופת הקורונה על עסקים מהסוג הנ"ל ?
19 ת. בתור מה אני אמור לענות ?
20 ש. בתור רו"ח, האם בתקופת הקורונה עסקים לעיבוד ברזל נפגעו ?
21 ת. כל העסקים נפגעו במידה כזו או במידה אחרת, מה שמשקף את הפגיעה
22 שלהם זו תביעת פיצויים שהגישו למדינה ובעקבות הפגיעה בעסקים
23 קיבלו פיצויים מהמדינה. (שם, עמוד 27-28, החל משורה 18 לפרוטוקול
24 הדיון) (ההדגשה במקור - ר.ח.).
25
26 27. בסיכומיהם העלו התובעים בקשה לפסיקת פיצויים עבור אובדן רווח על דרך האומדנה.
27 דרישה זו אין לקבל, שכן, בהתאם להלכה הפסוקה כמפורט לעיל, המדובר בחריג החל כאשר
28 מטעמים שאינם תלויים בצד הנפגע מהפרת החוזה, לא ניתן להוכיח במדויק את חישוב הנזק
29 שנגרם לו, אף כי הוכח כי נגרם לו נזק כאמור. והנה, במקרה דנן, לאורך ניהול המשפט טענו
30 התובעים כאילו ניתן לחשב את הפסד הרווח הנטען בעקבות ביטול ההסכם, ואף לתמוך זאת
31 במסמך. טיעון זה אינו מתיישב אפוא עם הטענה המובלעת בבקשה לפסיקת פיצוי עבור הפסד
32 רווח על דרך האומדנה, לפיה לא ניתן לחשב את אותו הפסד. יתרה מכך, בהעדר בדל ראיה כי
33 לתובעים נגרם הפסד רווח כלשהו בעקבות ביטול ההסכם, הרי ממילא אין לפסוק להם כל
34 פיצוי עבור ראש נזק נטען זה.
35

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

28. העולה מן המקובץ, התובעים לא הוכיחו כי נגרם להם הפסד רווח בעקבות ביטול ההסכם והעיכוב שחל באספקת המכונה, ולפיכך בקשתם לחייב את הנתבעת בפיצוי עבור ראש נזק נטען זה נדחית בזאת.

29. בקשת התובעים לחייב את הנתבעת הן בפיצוי עבור הפסד רווח נטען והן בפיצוי מוסכם, אינה יכול לדור בכפיפה אחת. המדובר בפיצוי כפול וככל ובקשת התובעים הייתה מתקבלת הדבר היה מביא להתעשרות שלא כדין על חשבון הנתבעת תוך הפרת העיקרון של השבת המצב לקדמותו. לא בכדי נקבע בס"ק 15(ב) לחוק החוזים תרופות כי **"הסכם על פיצויים מוסכמים אין בו כשלעצמו כדי לגרוע מזכותו של הנפגע לתבוע במקומם פיצויים לפי סעיף 14-10 או לגרוע מכל תרופה אחרת בשל הפרת החוזה"** (ההדגשה אינה במקור - ר.ח.).

יחד עם זאת, משנדחתה דרישת התובעים לפסיקת פיצוי עבור הפסד רווח נטען, תידון להלן בקשתם לפסיקת פיצוי מוסכם לגופא.

30. בסעיף 7 לכתב התביעה טענו התובעים באופן סתמי באומרם: **"כמו כן, במעמד חתימת החוזה, התחייבה הנתבעת לשלם סך של 1,000 ₪ ליום בגין איחור בקבלת המכונה במועד האספקה"**. סתמו התובעים ולא פירטו מי מטעם הנתבעת נתן התחייבות כאמור, באם ההתחייבות הנטענת ניתנה בכתב או בעל פה, במסגרת ההסכם או מחוצה לו, וכן הם לא העלו כל טענה, ולו ברמז, לעניין ההערה שתועדה, כביכול, בכתב ידה של מרים בהסכם והיעלמות החלק הרלוונטי בו היא נרשמה. הטענות בנדון עלו לראשונה במסגרת תצהירי עדותם הראשית של התובע, מרים וישראל, דבר האומר דרשני.

יתרה מכך, בסעיף 10 לתצהירו טען התובע באומרו: **"מר ברוך, הסכים לתנאי שאשתי הציבה (תשלום קנס יומי בסך של 1,000 ₪ - ר.ח.) ולאחר מכן היא הוסיפה את התנאי בכתב ידה לאחד מהנספחים בחוזה ... ולאחר מכן מר ברוך אף חתם על כך בהסכם ..."** (ההדגשה אינה במקור - ר.ח.). מאידך, בסעיפים 8-9 לתצהיר עדותה הראשית, מוצג ת/3, טענה מרים באומרה:

8. **"מר ברוך, הסכים לתנאי שהצבתי ואני למעשה לקחתי את ההסכם המשותף וכתבתי בכתב יד את תנאי הסעיף כאמור."**

9. **במשרד נכחו אנוכי, בני, בעלי שהינו התובע מס' 1 ומר ברוך גיל מייצג הנתבעת. כולנו שמענו את הסכמתו לתנאי ולאחר מכן מר ברוך אף חתם על כך בהסכם ..."** (ההדגשות אינן במקור - ר.ח.).

גם ישראל התייחס בסעיף 10 לתצהיר עדותו הראשית, מוצג ת/2, לאותו עניין והוא העלה אותה גרסה אשר העלה אביו התובע כמצוטט לעיל.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

הנה אם כן, לפנינו שתי גרסאות מטעם התובעים, כאשר לפי אחת מהן ההסכמה הנטענת לתשלום פיצוי מוסכם תועדה באחד מנספחי ההסכם בעוד כי לפי הגשנייה ההסכמה הנטענת תועדה בהסכם גופו. כמו כן, ואם לא די בכך, בחקירתו הנגדית מסר התובע גרסה נוספת, שלישית במספר, שאינה מתיישבת עם שתי הגרסאות הנ"ל, לפיה, כביכול, גב' מרים, תיעדה את ההסכמה הנטענת לתשלום פיצוי מוסכם "על נייר שלנו" (שם, עמוד 12, שורה 23 לפרוטוקול הדיון).

31. לאור מכלול הנימוקים לעיל, איני מקבל את טענת התובעים כאילו סוכם בין הצדדים על תשלום פיצוי מוסכם, ובהתאם לכך בקשתם בנידון נדחית בזאת.

32. בסעיף 13 לחוק החוזים תרופות נקבע כדלקמן: **"גרמה הפרת החוזה נזק שאינו נזק ממון, רשאי בית המשפט לפסוק פיצויים בעד נזק זה בשיעור שייראה לו בנסיבות העניין"**. כעולה מנוסח הוראות החוק הנ"ל, לבית המשפט שיקול דעת בפסיקת פיצוי עבור נזק לא ממוני, ובנידון יש לשקול את מכלול נסיבות המקרה.

33. לענייננו יודגש תחילה כי בסעיף 40(ד) לכתב התביעה ביקשו התובעים לחייב את הנתבעת בפיצוי לא ממוני בסך של 20,000 ₪ בעוד כי בסעיף 151 לסיכומיהם סכום זה הגיע לסך של 40,000 ₪ "לכל הפחות".

למותר לציין כי הסכום המנחה את בית המשפט הוא זה שהתבקש במסגרת כתב התביעה ולא בסיכומי התובעים.

לגוף העניין, ענייננו בנתבעת אשר ביטלה את ההתקשרות עם התובעים באופן חד צדדי, על דעת עצמה, ומטעמים שאינם קשורים בתובעים כלל ועיקר. חמור מכך, לאחר ביטול ההסכם, הנתבעת ניהלה משא ומתן בהעדר תום לב, בחוסר הגינות, תוך מצג שווא כאילו מדובר בעלות דומה, אם לא זהה, ולצורך כך היא הסתירה מידע מהותי מהתובעים. יתרה מכך, אף לאחר שהתבהרה התמונה והתובעים הודיעו לנתבעת מפורשות שהם לא מעוניינים להתקשר עמה בהסכם חדש, היא דחתה את דרישתם להשבת המקדמה, דבר שחייב אותם לפנות לערכאות. ודוק, עובר להגשת התביעה התובעים לא העלו כל דרישה מהנתבעת, זאת למעט השבת המקדמה, ולפיכך לו נענתה דרישתם, סביר להניח כי התביעה לא הייתה באה לאוויר העולם.

לאור מכלול נסיבות המקרה, לרבות הנימוקים לעיל, התובעים זכאים להיפרע מהנתבעת פיצוי לא ממוני במלוא הסכום אשר התבקש בתביעה - 20,000 ₪.

34. לאור מכלול הנימוקים לעיל, אני מקבל את התביעה ומחייב את הנתבעת לשלם לתובעים, באמצעות בא כוחם, סך של 104,200 ₪ (84,200 + 20,000).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 62077-08-21 ביטרמן ואח' נ' ב.ב מרכז טכנולוגית לייזר בע"מ

כן תשלם הנתבעת לתובעים, באמצעות בא כוחם, הוצאות האגרה ובנוסף לכך שכ"ט עו"ד
בסך של 23,400 ₪ (כולל מע"מ), בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק על הוצאות האגרה
מיום הוצאתן ועל שכ"ט עו"ד מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

מלוא הסכומים לעיל ישולמו עד ליום 28.07.2024.

ניתן היום, י"ט סיוון תשפ"ד, 25 יוני 2024, בהעדר הצדדים.

רמזי חדיד, שופט בכיר